

CERC DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ

I-S-T® 2000 R
Intelligence-Structure-Test 2000 R

15.01.2026

Eveniment organizat de profesorii și studenții
programului masteral
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică.

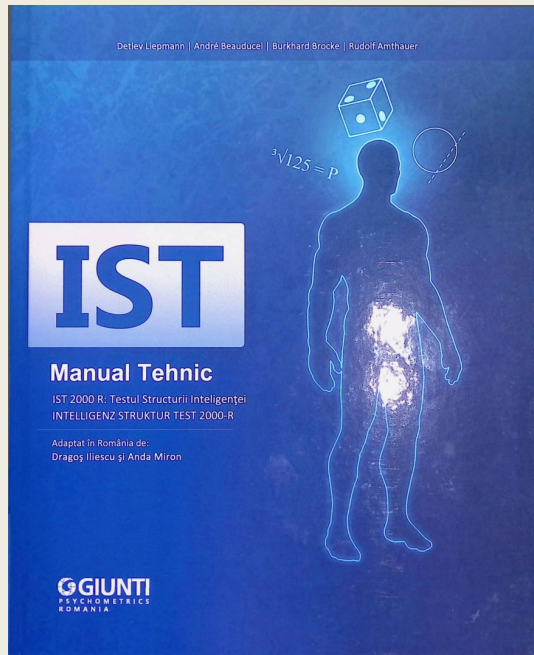
Ce este I-S-T® 2000 R?

- Autori: **Detlev Liepmann, André Beauducel, Burkhard Brocke, Rudolf Amthauer**
- Adaptarea în România: **Dragoș Iliescu și Anda Miron**

IST (Intelligenz-Struktur-Test) evaluează structura abilităților intelectuale, prin:

- Modulul de Bază: inteligență verbală, numerică, figurală + scor global de raționament (R).
- Modulul Extins (Testul de Cunoștințe): scale de cunoștințe (verbal/numeric/figural) + scor total (K).
- Prin combinarea modulelor se pot estima factorii latenți: inteligența fluidă (gf) și cristalizată (gc).
- Forme paralele A/B (aceleași sarcini; ordine diferită) — utile mai ales la administrări de grup.

Recomandare-cheie: se interpretează scalele (VR/NR/FR/R și VK/NK/FK/K), nu grupurile individuale de sarcini, care sunt doar componente ale scalelor.

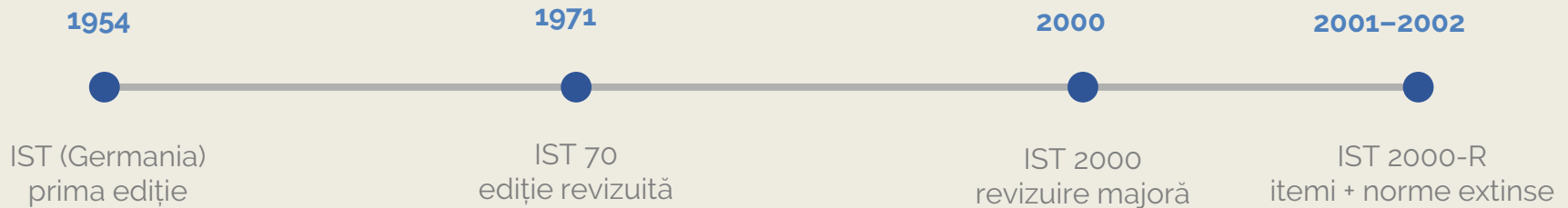

Istoric și evoluție

De la IST-70 la I-S-T® 2000 R

IST a trecut prin mai multe revizii pentru actualizare teoretică și îmbunătățiri psihometrice:

Origini: IST-ul original (Amthauer, 1953/1970) a fost unul dintre cele mai utilizate teste de inteligență din Europa.

Nevoia de revizuire: Integrarea teoriilor moderne (Cattell-Horn) și actualizarea normelor.

I-S-T® 2000 R: Nu este doar o re-etalonare, ci un instrument reconstruit structural.

Scop: Evaluarea aptitudinilor cognitive și a structurii inteligenței într-un mod multidimensional (nu doar un simplu IQ).

Fundamente teoretice

I-S-T® 2000 R este construit pentru a acoperi sistematic abilități cognitive majore:

Nivel primar (Modulul de bază)

- Inteligență verbală (VR)
- Inteligență numerică (NR)
- Inteligență figurală (FR)
- Raționament global (R) = VR + NR + FR

Nivel secundar (Modulul extins)

- Scale de cunoștințe: verbal (VK), numeric (NK), figural (FK) și total (K).
- Estimări ale inteligenței fluide (gf) și cristalizate (gc) printr-un model fațetat.
- IST nu urmărește acoperirea completă a tuturor dimensiunilor posibile (ex.: creativitate).

Modelul teoretic hibrid

Integrare: testul combină teoria factorilor primari* (Thurstone) cu modelul Gf-Gc (Cattell-Horn)

Structura ierarhică:

- 1. Factorul 'g':** inteligența generală.
- 2. Factori de grup:** verbal, numeric, figural (spațial).
- 3. Aptitudini specifice:** măsurate prin cele 9 subteste.

Premisa: orice sarcină cognitivă este "multideterminată" (implică mai multe abilități simultan).

* Inteligența nu este un factor general unic, ci este alcătuită din mai multe abilități mentale independente - **înțelegere verbală, fluentă verbală, abilitate numerică, raționament inductiv, memorie asociativă, viteză perceptivă, abilitate spațială**

Inteligența fluidă vs. cristalizată

Distincția gf - gc

Inteligența fluidă (gf):

- Capacitatea de a raționa în situații noi, de a rezolva probleme abstracte
- Independentă de cultură și educație
- Măsurată prin sarcinile de raționament pur (ex: matrici, cuburi)

Inteligența cristalizată (gc):

- Cunoștințele acumulate și capacitatea de a le utiliza
- Dependentă de școlarizare și mediul cultural.
- Măsurată prin testul de cunoștințe

Inovația IST:

- Permite compararea celor două pentru a evalua potențialul vs. performanța actuală

Structura testului Arhitectura I-S-T® 2000 R

Modulul de bază

- Măsoară raționamentul (fluid)
- 20 de itemi per subtest
- 3 domenii: verbal, numeric, figural

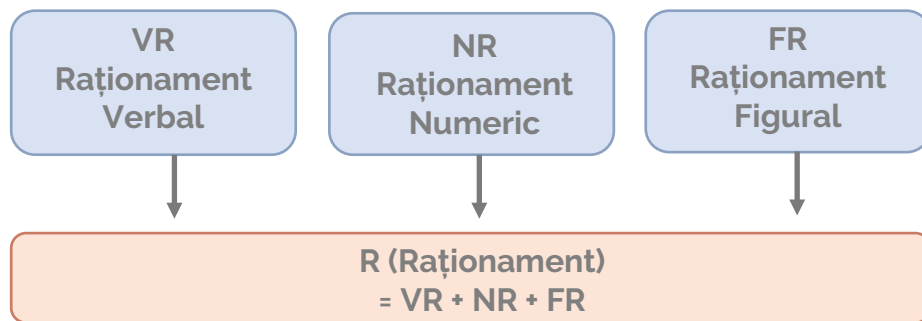
Modulul Extins

- Măsoară cunoștințele generale (cristalizat).
- Întrebări de cultură generală (geografie, istorie, știință etc.).
- Permite calculul factorului gc.

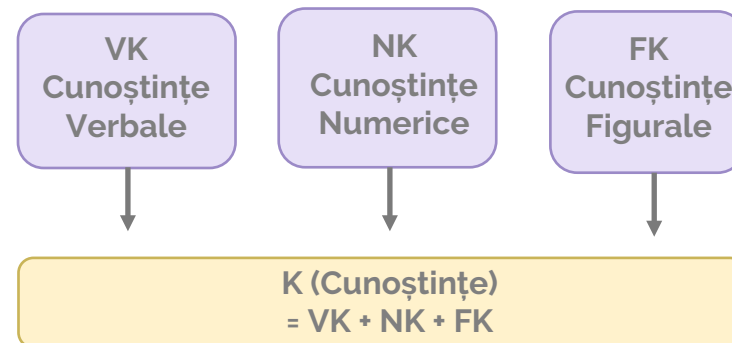
Structura testului

Module și scale

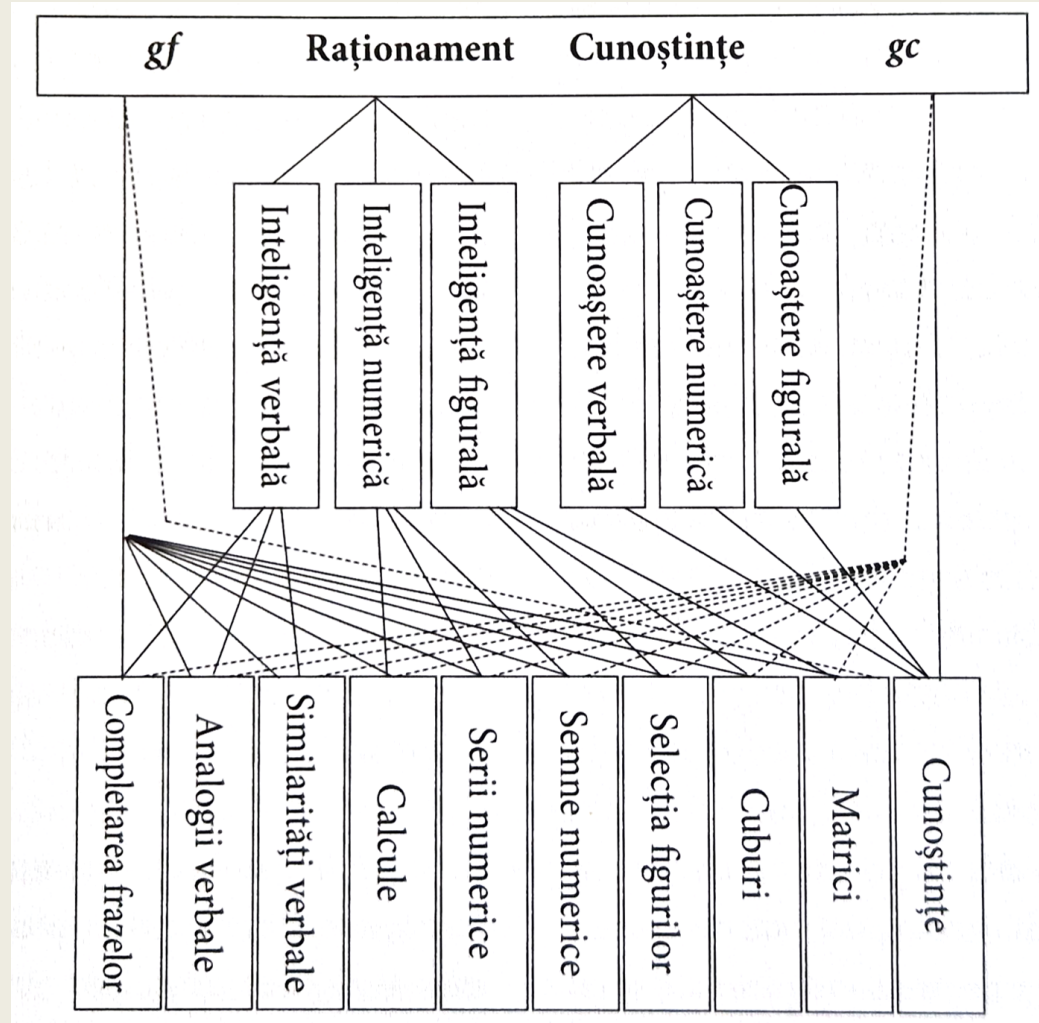
Modulul de Bază (Raționament)

Modulul Extins (Cunoștințe)

Structura abilităților pe care se bazează I-S-T® 2000 R

Domeniul verbal

Evaluarea raționamentului verbal

1) Completarea de propoziții

- Sarcina: identificarea cuvântului care completează sensul unei fraze
- Măsoară: judecata practică, simțul realității

2) Analogii verbale

- Sarcina: identificarea relației dintre doi termeni ($A : B = C : ?$)
- Măsoară: gândirea combinatorie, relaționarea conceptelor

3) Similarități

- Sarcina: găsirea noțiunii supraordonate pentru două cuvinte
- Măsoară: capacitatea de abstractizare verbală și formare de categorii

Domeniul numeric

Evaluarea raționamentului numeric

1) Calcule

- Sarcina: operații aritmetice rapide (adunări, scăderi, înmulțiri procentaje).
- Măsoară: agilitatea mentală și operarea cu numere

2) Serii numerice

- Sarcina: descoperirea regulii logice a unui șir de numere
- Măsoară: raționamentul inductiv pe material numeric

3) Semne aritmetice

- Sarcina: introducerea operatorilor corecți într-o ecuație dată
- Măsoară: gândirea logic-matematică complexă

Domeniul figural-spațial

Evaluarea raționamentului figural

1) Selecția figurilor

- Sarcina: recompunerea unei figuri geometrice din părți tăiate
- Măsoară: vizualizarea spațială bidimensională

2) Cuburi

- Sarcina: rotirea mentală a cuburilor în spațiu
- Măsoară: capacitatea de orientare spațială tridimensională

3) Matrici

- Sarcina: completarea unei matrice logice cu figura lipsă
- Măsoară: raționamentul abstract non-verbal (factorul g pur)

Testul de cunoștințe

Evaluarea cunoștințelor generale (gc)

Nu este un test de inteligență *per se*, ci unul de informații.

Structură: 84 de întrebări (varianta completă).

Domenii acoperite:

- Verbal: vocabular, definiții
- Numeric: concepte matematice, economice, date istorice
- Figural: recunoaștere vizuală, artă, geografie (hărți)

Rol: Diferențiază persoanele cu potențial mare dar educație precară de cele cu educație solidă.

Grupuri de sarcini

9 grupuri de sarcini (20 itemi fiecare; total 180)

Cod	Sarcină	Itemi	Ce face participantul
SC	Completare de fraze	1-20	Propoziție incompletă → alegi cuvântul corect (5 alternative).
VA	Analogii verbale	21-40	Identifici relația între 2 cuvinte și o aplici (5 alternative).
VS	Similarități verbale	41-60	Alegi 2 cuvinte cu un item comun colectiv (din 6 cuvinte).
CA	Calculce	61-80	Operații matematice (prezentare non-verbală pentru a reduce limbajul).
NS	Serii numerice	81-100	Deduci regula seriei și oferi următorul număr.
SI	Semne numerice	101-120	Alegi operatorul lipsă într-o ecuație (4 operatori).
FS	Selecția figurilor	121-140	Combini piese geometrice → identifici figura rezultată.
CU	Cuburi	141-160	Rotație spațială: identifici cubul rotit (3 fețe vizibile).
MA	Matrici	161-180	Serii de figuri aranjate după o regulă (analog matricilor).

Modulul extins: testul de cunoștințe

Itemii 181–264: întrebări de cultură generală (alegere multiplă)

Arii tipice (exemple):

- Geografie, istorie, economie/finanțe
- Artă și cultură
- Matematică și științe naturale
- Cunoștințe din viața cotidiană
- Răspuns: 1 din 5 alternative (format standardizat)

Ce scoruri produce Modulul Extins?

- Scoruri de cunoștințe: VK (verbale), NK (numerice), FK (figurale) și K (total).
- Scoruri factoriale: gf și gc (prin combinare cu sarcinile din Modulul de Bază).

Forme, materiale și profil

Forme paralele și materiale standardizate pentru administrare și scorare

- Forma A și Forma B: aceleași sarcini, dar ordini diferite (sarcini și distractori) - reducerea copierii în grup.
- Foile de răspuns trebuie potrivite cu forma caietului (A cu A; B cu B).
- Șabloane transparente de scorare (diferite pentru Formele A/B) pentru scorarea manuală.
- Profil IST: scorurile din Modulul Extins se pot transfera în profil împreună cu Modulul de Bază (vizualizare integrată).

Atenție: formele A/B sunt paralele, dar NU sunt gândite pentru retestări pe intervale scurte (conținut identic).

Procedura de administrare

IST poate fi administrat în mai multe formate; standardizarea procedurii rămâne esențială.

1) Creion-hârtie (supervizat)

- Caiete de testare + foi de răspuns
- Control bun al condițiilor
- Util în grupuri

2) Computerizat (supervizat, offline)

- Rulează pe computerul psihologului
- Standardizare bună
- Scorare automată posibilă

3) Computerizat (nesupervizat, online)

- Administrare la distanță
- Necesită măsuri anti-fraudă
- Respectarea legislației & protecției datelor

Indiferent de format, manualul subliniază importanța controlului condițiilor de testare (echitate, protecția datelor, corectitudinea actului psihologic).

Procedura de administrare

Modulul de Bază se aplică întotdeauna primul. Modulul Extins este opțional.

Durata modulelor

- Modulul de Bază: 77 min + ~15 min instructaj (= 1h 30)
- Modulul Extins: 40 min + 2 min instructaj (= 45 min)
- Total (ambele): 144 min (= 2h 20)

Între cele 9 sarcini ale Modulului de Bază și Modulul Extins se recomandă un interval de 10 minute.

Timpi pe sarcini (Modulul de Bază)

Sarcină	Min
SC	6
VA	7
VS	8
CA	10
NS	10
SI	10
FS	7
CU	9
MA	10
Total	77

Procedura de administrare

Populație:

- Adolescenți (de la 14 ani) și adulți

Testele standardizate își obțin acuratețea prin controlul strict al procedurilor.

- Condiții identice pentru toți participanții (instrucțiuni, timp, material).
- Respectarea strictă a timpilor pentru fiecare sarcină.
- Supervizare adecvată (mai ales în administrări de grup / la distanță).
- Atenție la legislație: protecția datelor, șanse egale, corectitudinea actului psihologic.
- Scorare consistentă: folosirea șabloanelor și a tabelelor normative corespunzătoare.

Scorare – Modulul de Bază

Pași (scorare manuală)

- Se folosește șablonul transparent corespunzător formei (A/B).
- Se însumează răspunsurile corecte pentru fiecare grup de sarcini (scoruri brute).
- Se calculează scalele: $VR = (SC+VA+VS)$, $NR = (CA+NS+SI)$, $FR = (FS+CU+MA)$.
- Scorul total $R = V + N + F$ (suma celor 9 grupuri).
- Scorurile brute se transformă în scoruri standard / IQ folosind tabelele normative
- Scorurile standard pot fi convertite în centile

Scorare – Modulul Extins (cunoștințe)

Modulul Extins generează scoruri pe scale de cunoștințe și un scor total.

- Se calculează scoruri brute pentru VK, NK, FK și K (total).
- Conversie în scoruri standard (SS) și scoruri IQ
- Pentru consistență interpretativă, se utilizează același tabel de norme pentru toate conversiile unei testări.
- Dacă se folosesc norme pe vârstă, tabelele Modulului de Bază trebuie combinate cu tabelele perfect corespunzătoare pentru Modulul Extins.

Scoruri factoriale gf și gc

Cum se calculează (practic):

- Punct de plecare: scorurile brute ale celor 9 sarcini (SC...MA) + cele 9 scoruri agregate de cunoștințe (VK1-3, NK1-3, FK1-3).
- Conversie în puncte (P) folosind tabelele B6 (pentru gf) și B7 (pentru gc).
- Punctele sunt însumate → scoruri factoriale gf și gc.
- Punctele pot fi negative: ele izolează varianțe „neintenționate” (ex.: influența aculturației asupra gf).
- Scorurile gf/gc se convertesc apoi în SS/IQ cu tabelele B8-B12.

Exemplu: foaia de scorare (Tabel 2.3)

Exemplu de conversie scoruri brute → puncte → SS/IQ (gf/gc și cunoștințe):

Sarcină / Scor agregat	Scor brut	Puncte (gc)	Puncte (gf)
(SC) Completare de fraze	7	-2	0
(VA) Analogii Verbale	5	-5	-2
(VS) Similarități Verbale	10	-2	1
(CA) Calcule	11	-3	-2
(NS) Serii Numerice	14	-4	1
(SI) Semne Numerice	10	-1	5
(FS) Selecția Figurilor	9	1	7
(CU) Cuburi	8	3	8
(MA) Matrici	10	3	9
(VK1) Cunoștințe Verbale 1	4	3	1
(VK2) Cunoștințe Verbale 2	5	7	3
(VK3) Cunoștințe Verbale 3	5	7	3
(NK1) Cunoștințe Numerice 1	3	3	-3
(NK2) Cunoștințe Numerice 2	8	8	0
(NK3) Cunoștințe Numerice 3	2	2	0
(FK1) Cunoștințe Figurale 1	4	0	-4
(FK2) Cunoștințe Figurale 2	6	3	-2
(FK3) Cunoștințe Figurale 3	5	4	1

Suma punctelor: gc = 27 → SS/IQ = 100/100 | gf = 26 → SS/IQ = 105/107

Scale cunoștințe (din exemplu): VK 14 → 107/110; NK 13 → 110/115; FK 15 → 118/126; K 42 → 113/119

Etalonare România: eșantion normativ

Date normative culese în România

- Perioada de colectare: septembrie 2010 – martie 2011.
- N = 2038 persoane; vârste 14–65 ani (M = 31.07; SD = 13.13).
- Eșantion echilibrat pe gen (aproape 50/50) și pe zone geografice (8 zone statistice).
- Normele sunt diferențiate în funcție de vârstă (test de abilități cognitive).

Etalonare: distribuția pe vârstă și gen

Eșantion normativ (N=2038):

Vârstă	N	Masculin	Feminin
14-16	192	78	114
17-18	170	95	75
19-20	206	103	103
21-25	285	142	143
26-30	290	142	148
31-40	501	244	257
41-65	394	216	178
Total	2038	1020	1018

Notă metodologică

Categoria 41-65 ani a fost intenționat redusă în eșantion (față de ponderea în populație), pentru a asigura reprezentarea adecvată a tuturor intervalelor de vârstă (norme pe vârstă).

Echilibrare geografică

Eșantionul a fost echilibrat pe 8 zone statistice (INS); diferențele față de structura populației sunt mici.

Norme și transformări ale scorurilor

Scoruri brute → scoruri standard (SS) / IQ → centile

- Transformarea scorurilor brute în SS/IQ se face prin tabele normative pe vârstă (Anexa A – Modul de Bază; Anexa B – Modul Extins).
- Pentru interpretare coerentă a diferențelor între scale, se recomandă utilizarea aceluiași set de norme în cadrul aceleiași evaluări.
- SS/IQ pot fi convertite în procente cumulate/centile pe baza distribuției normale (Anexa D).

Proprietăți psihometrice

Fidelitate și validitate

Fidelitate (Alpha Cronbach): foarte ridicată

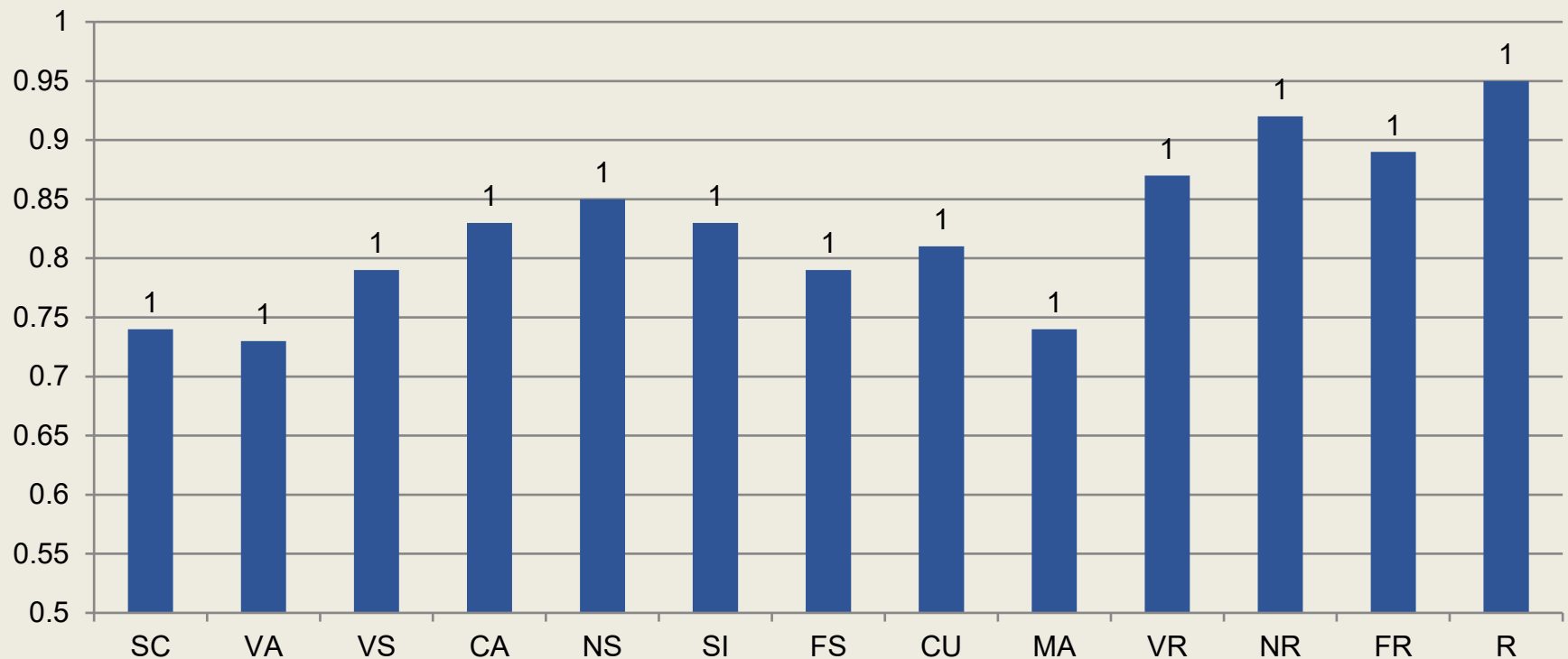
- Scor total raționament: $\alpha=.96$
- Raționament numeric: $\alpha=.95$
- Cuburi (CU): $\alpha=.96$
- Analogii verbale (VA): $\alpha=.97$

Validitate:

- Corelații puternice cu alte teste cognitive (Raven, WAIS)
- Validitate predictivă bună pentru performanța școlară și profesională
- Analiza factorială confirmă structura pe 3 factori (V, N, F)

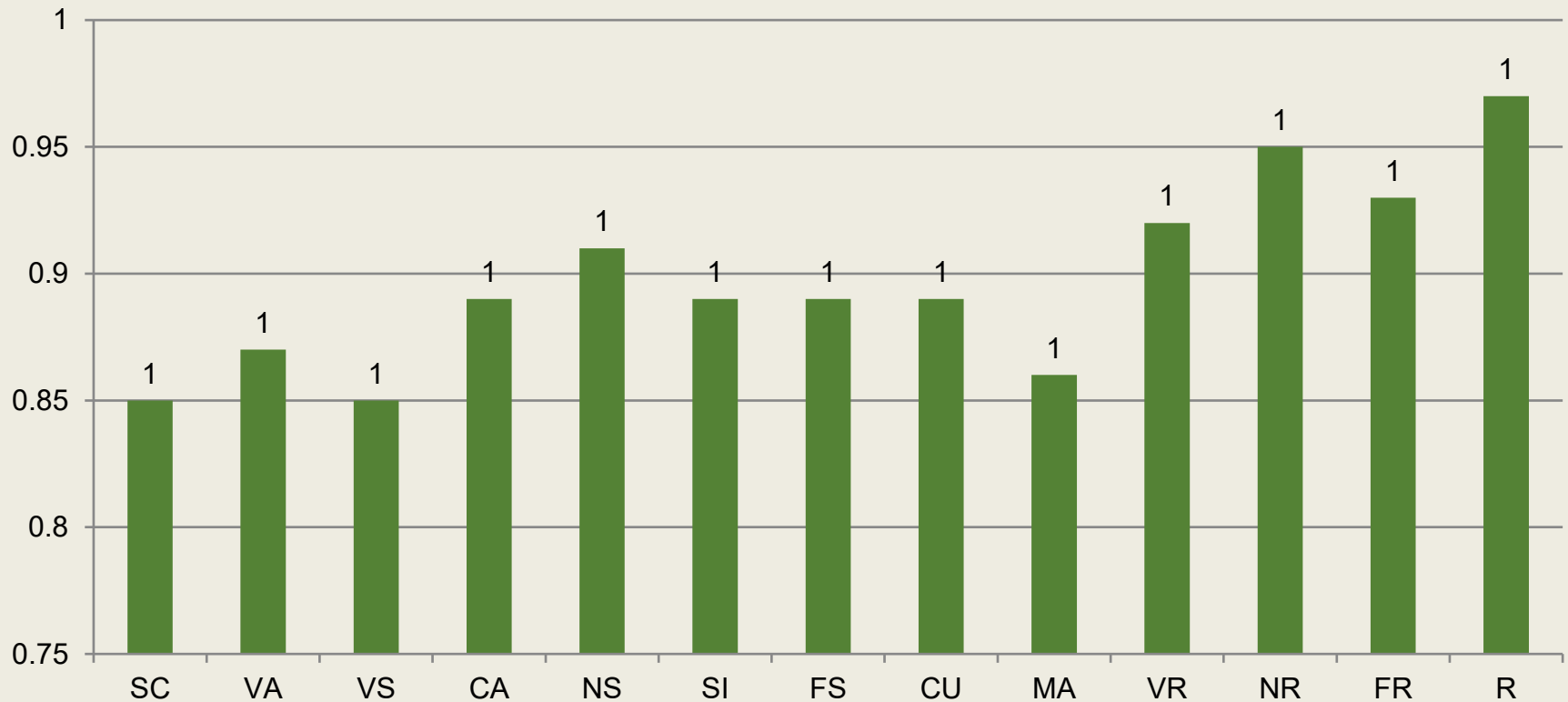
Fidelitate: Modulul de Bază (consistență internă)

Cronbach α pentru subteste și scale (România)

Validitatea (test-retest)

România: interval ~2 luni, N=228 (Modulul de Bază)

Validitate: corelații între scale

Corelațiile arată coerență internă: subtestele din aceeași scală corelează mai puternic între ele.

Modulul de Bază (scale)

VR-NR: .56

VR-FR: .48

NR-FR: .59

R cu VR: .80 | cu NR: .88 | cu FR: .82

- Exemplu: SC, VA, VS corelează între ele ~.49-.57, mai mult decât cu subteste din alte scale.
- Același tipar apare și în Modulul Extins: corelații mai mari în interiorul VK/NK/FK decât între scale.

Modulul Extins (scale)

VK-NK: .64

VK-FK: .58

NK-FK: .53

K cu VK: .89 | cu NK: .83 | cu FK: .82

Într-un test de abilități cognitive este de așteptat ca toate scalele să coreleze pozitiv (componentă generală), dar diferențierile pe conținut trebuie să rămână vizibile.

Validitate de construct: EFA (Modulul de Bază)

România: soluție în 3 factori (verbal, numeric, figural), rotație Oblimin.

Subtest	Comp. 1	Comp. 2	Comp. 3
SC	-.08	.66	.08
VA	.15	.69	-.06
VS	.01	.75	-.02
CA	.77	.04	-.03
NS	.66	.05	.11
SI	.73	-.02	.03
FS	.16	.05	.50
CU	-.05	-.03	.79
MA	.13	.12	.47

Interpretare

- Cei 3 factori sunt „foarte bine evidențiați” și coincid cu scorarea testului.
- Congruența factorială cu soluțiile germană și engleză este foarte ridicată ($\approx .97-.98$ total).

Principii de interpretare

Interpretarea IST trebuie să respecte logica scalelor și a normelor.

DA

- Folosește norme pe vârstă pentru toate scalele (Modul de Bază + Extins).
- Interpretează VR/NR/FR/R și VK/NK/FK/K; completează cu gf/gc când ai Modulul Extins.
- Compară profilul pe conținut (verbal/numeric/figural) + nivel global (R/K).
- În raportare, folosește scoruri standard/IQ și centile pentru comunicare.

NU

- Nu interpreta grupurile individuale de sarcini ca „subteste independente” (diferențele sunt nejustificate în evaluare).
- Nu folosi subscalele VK1-3/NK1-3/FK1-3 în decizii (util doar pentru ipoteze/cercetare).
- Nu considera formele A/B ca forme pentru retestare rapidă (conținut identic).

Strategia de interpretare

Nivelul global: Analiza IQ-ului total (nivelul general de funcționare)

Profilul de bază: analiza punctelor tari și slabe (V vs. N vs. F).

- *Exemplu:* $V > N$ și F (profil umanist)
- *Exemplu:* N și $F > V$ (profil tehnic / ingineresc)

Analiza gf-gc:

- Dacă $gf > gc$: sub-realizare (persoana poate mai mult decât a acumulat)
- Dacă $gc > gf$: supra-realizare (persoana compensează prin muncă și studiu)

Unde utilizăm I-S-T® 2000 R?

IST este util când ai nevoie de o evaluare structurată a abilităților cognitive.

Organizațional

- Selecție și recrutare (roluri cu cerințe cognitive ridicate)
- Evaluarea potențialului de învățare (gf) vs. cunoștințe (gc)
- Diagnoză de nevoi pentru training / upskilling

Educațional

- Orientare vocațională (profil verbal/numeric/figural)
- Suport pentru intervenții educaționale
- Monitorizarea progresului (cu prudență la retestare)

Cercetare

- Analize de dimensionalitate
- Studii despre relația abilități–performanță
- Comparabilitate internațională (structură replicată)

Precauții și limitări

IST este un instrument puternic, dar interpretarea trebuie făcută profesionist.

- Decizii cu miză ridicată: folosește în principal scalele și scorurile consolidate (VR/NR/FR/R și VK/NK/FK/K).
- Scorurile subscalelor (VK1-3, NK1-3, FK1-3) sunt utile pentru ipoteze, nu pentru decizii.
- Administrarea online nesupervizată crește riscul de fraudă și erori; asigură măsuri de control.
- Formele A/B nu rezolvă problema efectelor de învățare la retestări pe termen scurt (conținut identic).
- Diferențiere pe vârstă este esențială în interpretare (mai ales la cunoștințe).

Concluzii

- IST 2000 R oferă un profil diferențiat verbal–numeric–figural + scor global de raționament.
- Modulul Extins adaugă cunoștințe și permite estimarea gf și gc.
- Normele românești sunt construite pe un eșantion mare (N=2038) și sunt diferențiate pe vârstă.
- Fidelitatea și validitatea sunt ridicate pentru scale și scorul total; structura factorială este bine susținută.
- Interpretarea corectă se bazează pe scale și pe respectarea standardelor de administrare/scorare.

Întrebări și discuții

Formular de feedback

Vă mulțumim!